

DEKRET POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO
z dnia 31 sierpnia 1944 r.

ZAPROSZENIE

Konferencja naukowa

DEKRET

SIERPNIOWY

jako narzędzie sprawiedliwych rozliczeń
ze zbrodniami okresu wojny i okupacji ?

Katowice, 24-25 września 2024 r.

Panteon Górnośląski w Katowicach
ul. Plebiscytowa 49A
wejście od ul. Wita Stwosza

24 września 2024 r.

10⁰⁰ Rozpoczęcie konferencji

Panel I godz. 10¹⁰-12⁰⁰

1. prof. dr hab. Adam Bosiacki (Uniwersytet Warszawski)
„Podstawowe bezprawie”. Pierwsze akty prawne PKWN jako środek walki z wrogiem politycznym a dekret sierpniowy
2. dr Przemysław Piątek (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach)
Odwetowość „sierpniówki”? Kilka uwag o polityce kryminalnej państwa komunistycznego w związku z powstaniem i stosowaniem dekretu sierpniowego
3. dr Marta Paszek (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach)
Przepisy proceduralne mające zastosowanie w procesach „zbrodniarzy faszystowsko-hitlerowskich”
4. Anna Gawlik (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)
Ukaz z dnia 19 kwietnia 1943 roku – sowiecki wpływ na dekret sierpniowy

Dyskusja

Przerwa 12⁰⁰-12¹⁵

Panel II godz. 12¹⁵-14⁰⁰

1. dr Andrzej Pasek (Uniwersytet Wrocławski)
Wykorzystanie dekretu sierpniowego do walki z przeciwnikami politycznymi
2. dr hab. Joanna Lubecka (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Ignatianum w Krakowie)
Kontrowersje prawne wokół dekretu sierpniowego. Między „legendą” dekretu a jego rzeczywistą przydatnością w procesach przed Najwyższym Trybunałem Narodowym
3. dr hab. Adam Dziurok, prof. ucz. (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)
Udział w organizacji przestępczej jako zbrodnia z dekretu sierpniowego
4. dr hab. Grzegorz M. Kowalski, prof. ucz. (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)
Dekret sierpniowy jako podstawa odpowiedzialności w sprawach karnych SS-manów z załogi KL Auschwitz przed sądami powszechnymi w Polsce (1946-1955)

Dyskusja

Przerwa 14⁰⁰-15⁰⁰

Panel III godz. 15⁰⁰-16⁴⁵

1. dr hab. Piotr Krzyżanowski, prof. ucz. (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim)
Dekret sierpniowy jako narzędzie rozliczeń zbrodni popełnionych na Romach na terenie okupowanej przez Niemców Polski w latach 1939-1945
2. dr Tomasz Domański (Instytut Pamięci Narodowej, Delegatura w Kielcach)
Powojenne procesy sołtysów pod zarzutem kolaboracji z Niemcami
3. dr Anna Czocher (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)
Dekret sierpniowy i sąsiedzkie porachunki. Przykłady wnoszonych spraw i praktyka sądowa
4. dr Roman Gieron (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie)
Między „ujęciem” a „działaniem na szkodę”. Sprawa karna Adolfa Koguta i Józefa Szczepana w kontekście powojennych rozliczeń osób biorących udział w tzw. trzecim etapie Zagłady

Dyskusja

---

25 września 2024 r.

Panel I godz. 10⁰⁰-11³⁰

1. Michał Stokowski (Uniwersytet w Białymstoku – Szkoła Doktorska)
Analiza działalności Prokuratury Specjalnego Sądu Karnego – Ekspozytury w Białymstoku (1945-1946)
2. dr Diana Maksimiuk (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku)
Kilka uwag wstępnych o Specjalnym Sądzie Karnym dla Okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie z siedzibą w Łodzi i skazanych przez niego na karę śmierci w województwie białostockim (1944-1946)

3. dr Izabela Mazanowska (Instytut Pamięci Narodowej, Delegatura w Bydgoszczy)
**Polacy sądzeni na podstawie dekretu sierpniowego
na przykładzie mieszkańców powiatu nieszawskiego (woj. pomorskie)**

Dyskusja

Przerwa godz. 11³⁰-11⁴⁰

Panel II godz. 11⁴⁰-13¹⁰

1. Patrycja Resel (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi)
**Pomiędzy zdradą a wolą przetrwania. Portret historyczno-kulturowy
kobiet sądzonych w latach 1945-1946 za kolaborację z okupantem niemieckim
na terenie byłej rejencji kalisko-łódzkiej**
2. dr Tomasz Gonet (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach)
Sprawa karna szefa gestapo w Kołomyi i jego żony
3. prok. Ewa Koj (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach)
**Stosowanie dekretu sierpniowego w śledztwach Oddziałowej Komisji Ścigania
Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach**

Dyskusja

Zakończenie konferencji

Organizatorzy:

Oddziały Instytutu Pamięci Narodowej
w Katowicach oraz w Krakowie

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ